

УДК 347.998.85

DOI: 10.36550/2522-9230-2021-11-97-102

Арестова Людмила Валеріївна,

аспірант Державного університету інфраструктури та технологій

e-mail: dbezzubov@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-3753-8803>

СПРАВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗГЛЯДУ ПРАВОВИХ СПОРІВ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ІЗ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

Автором визначено що конфронтація інтересів полягає у тому, що у матеріальних чи процедурних правовідносинах, на думку невідного суб'єкта, порушується його суб'єктивний публічний інтерес на реалізацію суб'єктивного публічного (наприклад, право на вибори, державну службу) чи приватного права (наприклад, право на земельну ділянку), задоволення публічного (наприклад, прагнення користуватися дорожнім покриттям у відмінному стані) чи приватного інтересу (наприклад, прагнення стати адвокатом).

Визначено, що адміністративний суд, вирішуючи спір між сторонами, сприяє врегулюванню несумісних чи протилежних інтересів сторін, захисту суб'єктивного публічного інтересу невідного суб'єкта, його як публічних, так і приватних суб'єктивних прав. При цьому суд сприяє також охороні порядку реалізації владним суб'єктом його публічно-владних повноважень, чим забезпечує законність і охорону публічного правопорядку.

Відзначено, що суб'єктивне публічне право особа використовує для задоволення своїх особистих (наприклад, реєстрація права на земельну ділянку) або суспільних інтересів, потреб (наприклад, використання площі для мітингу).

Відзначено, що безпосереднім предметом захисту в адміністративному суді є суб'єктивне публічне право особи на звернення до органів публічної адміністрації, якщо реалізація іншого суб'єктивного права особи (публічного чи приватного) неможлива без взаємодії з суб'єктом владних повноважень, який зобов'язаний сприяти такій реалізації.

Публічно-правовий спір охоплює лише спори про право публічне, тобто про захист лише суб'єктивного публічного права. Тоді як, спір, який виникає з публічно-правових відносин, зумовлений порушенням суб'єктивного публічного права, і передбачає захист прав та інтересів особи, незалежно від їх юридичної природи (як приватних, так і публічних).

Предмет юрисдикції адміністративних судів складають не усі спори, що виникають з публічно-правових відносин. Розмежування спорів, що мають розглядатися в порядку різних видів судочинства, повинно відбуватися на законодавчому рівні, з урахування аргументованих позицій провідних науковців стосовно усунення з певного кодексу тих положень, які перешкоджають точному визначенню юрисдикції відповідного суду.

Ключові слова: адміністративне судочинство, методика розмежування, об'єкт правовідносин, правова норма, адміністративна справа.

Arestova L. THE CASE OF ADMINISTRATIVE JURISDICTION: THEORETICAL ASPECTS OF LEGAL DISPUTES ARISING FROM PUBLIC-LEGAL RELATIONS

Abstract. The author determined that the conflict of interests is that in substantive or procedural legal relations, according to the non-governmental entity, violates his subjective public interest in the implementation of subjective public (eg, the right to vote, civil service) or private law (for example, the right to land), the satisfaction of public (for example, the desire to use the road surface in excellent condition) or private interest (for example, the desire to become a lawyer).

It is determined that the administrative court, resolving the dispute between the parties, promotes the settlement of incompatible or conflicting interests of the parties, protection of the subjective public interest of the non-governmental entity, its both public and private subjective rights. At the same time, the court also contributes to the protection of the procedure for the exercise by the subject of its public authority, which ensures the legality and protection of public order.

It is noted that a person uses subjective public law to satisfy his personal (for example, registration of land rights) or public interests, needs (for example, the use of space for a rally).

It is noted that the direct subject of protection in the administrative court is the subjective public right of a person to apply to public administration bodies, if the realization of another subjective right of a person (public or private) is impossible without interaction with the subject of power, which is obliged promote such implementation.

A public law dispute covers only disputes about public law, ie about the protection of only subjective public law. Whereas, a dispute arising from a public-law relationship is caused by a violation of subjective public law and provides for the protection of the rights and interests of the individual, regardless of their legal nature (both private and public).

The subject of jurisdiction of administrative courts is not all disputes arising from public law relations. The distinction between disputes to be considered in different types of proceedings should take place at the legislative level, taking into account the reasoned positions of leading scholars on the removal from a code of those provisions that prevent the precise determination of the jurisdiction of the court.

Keywords: administrative proceedings, methods of differentiation, object of legal relations, legal norm, administrative case.

Постановка проблеми. Для дослідження правовідносин, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства, важливого значення має з'ясування сутності публічно-правового спору, з приводу вирішення якого і складаються досліджувані правовідносини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливу роль у дослідженні актуальних проблем становлення та розвитку адміністративного судочинства відіграють праці таких вчених як В. Авер'янов, Н.Армаш, Д. Беззубов, В.Бевзенко, Ю. Битяк, А. Боннеер, Л. Бринцева, С. Головатий, І. Голосніченко, Т.Гуржій, А. Єлістратов, І.Коліушко, А. Колодій, Т. Коломоєць, А. Комзюк, М. Козюбра, О. Кузьменко, Р.Куйбіда, Е. Демський, О.Пасенюк, Ю. Педько, В. Перепелюк, Н. Писаренко, А. Руденко, Н. Саліщева, А.Селіванов, М. Смокович, Ю. Старілов, В. Стефанюк, В. Сьоміна, О. Тищенко, Н. Хаманева, О.Харитоновна, Д. Чечот та інші.

Метою статті є розкриття особливостей поняття та змісту справи адміністративної юрисдикції, теоретичних аспектів розгляду правових спорів, що виникають із публічно-правових відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сутність спору, що виникає з публічно-правових відносин, полягає в конфліктній публічно-правовій ситуації, у зв'язку із зіткненням протилежних чи несумісних публічних інтересів сторін, що виявляється в порушенні, обмеженні чи невизнанні суб'єктом владних повноважень суб'єктивних прав, свобод та інтересів (зокрема і приватних) невіддільних суб'єктів, у результаті чого останній не може задовольнити свої потреби.

Конфронтація інтересів полягає у тому, що у матеріальних чи процедурних правовідносинах, на думку невіддільного суб'єкта, порушується його суб'єктивний публічний інтерес на реалізацію суб'єктивного публічного (наприклад, право на вибори, державну службу) чи приватного права (наприклад, право на земельну ділянку), задоволення публічного (наприклад, прагнення користуватися дорожнім покриттям у відмінному стані) чи приватного інтересу (наприклад, прагнення стати адвокатом).

Водночас, на думку суб'єкта владних повноважень, у таких правовідносинах порушується публічний інтерес (наприклад, безперешкодне використання певної території іншими суб'єктами) і публічний правопорядок, для забезпечення яких він створений і функціонує.

Отже, адміністративний суд, вирішуючи спір між сторонами, сприяє врегулюванню несумісних чи протилежних інтересів сторін, захисту суб'єктивного публічного інтересу невіддільного суб'єкта, його як публічних, так і приватних суб'єктивних прав. При цьому суд сприяє також охороні порядку реалізації владним суб'єктом його публічно-владних повноважень, чим забезпечує законність і охорону публічного правопорядку.

Для обґрунтування цієї позиції, важливо з'ясувати сутність таких взаємозалежних, але не тотожних понять, як «суб'єктивне право», «суб'єктивне публічне право», «публічний інтерес», «суб'єктивний публічний інтерес». Розмежування сутності цих категорій має значення для визначення меж юрисдикції адміністративних судів, отождолення цих понять може призвести до звуження або ж до необґрунтованого розширення кола справ, що мають вирішуватися в порядку адміністративного судочинства.

Суб'єктивне право, закріплене у правовій нормі і гарантоване нею, характеризується тим, що: а) передбачені нормою дії особа може здійснювати або не здійснювати за власним бажанням; б) особа має можливість користуватися певним соціальним благом; в) реалізація передбачених нормою дій здійснюється в інтересах носія суб'єктивного права; г) це право забезпечується можливістю вимагати від інших осіб певних дій або ж утримання від них; г) у випадку порушення свого права, особа має можливість звертатися до органів держави за захистом.

Суб'єктивне публічне право – це закріплена нормами конституційного, адміністративного чи права місцевого самоврядування особлива юридична можливість особи діяти, користуватися певним соціальним благом чи управлінською («сервісною») послугою, брати участь в управлінні державними справами чи вирішувати питання місцевого значення, що забезпечена прямим юридичним обов'язком суб'єкта владних повноважень сприяти цьому, а в разі невиконання останнім цього обов'язку, звертатися за захистом до адміністративного суду [1, с. 98].

Отже, суб'єктивне публічне право особа використовує для задоволення своїх особистих (наприклад, реєстрація права на земельну ділянку) або суспільних інтересів, потреб (наприклад, використання площі для мітингу).

Слід зазначити, що безпосереднім предметом захисту в адміністративному суді є суб'єктивне публічне право особи на звернення до органів публічної адміністрації, якщо реалізація іншого суб'єктивного права особи (публічного чи приватного) неможлива без взаємодії з суб'єктом владних повноважень, який зобов'язаний сприяти такій реалізації. У такий спосіб, в адміністративному суді особа захищає свої суб'єктивні права, які реалізуються у публічно-владній сфері, шляхом взаємодії з суб'єктом владних повноважень, тому такі правовідносини регулюються нормами публічних галузей права і носять публічно-правовий характер.

Права особи завжди пов'язані із задоволенням її інтересів у певній сфері суспільного життя. Тому реалізація особою свого суб'єктивного права залежить від наявності або ж відсутності у неї потреби, бажання, тобто інтересу до використання можливості, наданої правовою нормою. Інтереси осіб у сфері права опосередковуються останнім і визначаються як «законні» або «охоронювані законом», тобто не заборонені об'єктивним правом. Тому доречно також дослідити взаємозв'язок таких категорій, як «охоронюваний законом інтерес» та «суб'єктивне право».

Втім, законний інтерес можна визначити як незаборонене законом прагнення особи до певної користі, блага в межах її суб'єктивних прав, що не порушує прав інших осіб.

Законний інтерес особи, не передбачений у змісті її суб'єктивного права, і найчастіше не вписаний у законі, але він опосередкований об'єктивним правом, знаходиться у сфері правового регулювання, охороняється законом. Суб'єктивний інтерес є прагненням особи задовольнити свої власні потреби або набути блага, що стимулює її до реалізації суб'єктивного права.

Взаємозв'язок суб'єктивного права та інтересу особи вдало розкрито у Рішенні Конституційного Суду України від 1.12.2004 р. [2] (справа про охоронюваний законом інтерес): суб'єктивне право є дозволом, що відображається у формулі «дозволено все, що передбачено у законі», а інтерес – у формулі «дозволено все, що не забороняється законом».

Вже зазначалося, що об'єктом правовідносин у сфері адміністративного судочинства є захист прав, свобод та законних інтересів осіб у сфері публічно-правових відносин. Тому наразі виникає необхідність звернутися до визначення категорії «публічний інтерес» і дослідити її як предмет судового захисту.

З огляду на лінгвістичне тлумачення слова «публічний» як суспільний, народний, гласний, поняття «публічний інтерес» означає інтерес суспільний, загальнодержавний. Проте, на думку В. Авер'янова, суспільство – це складна система, в якій кожна його частина або елемент, зрештою, «працюють» на загальносуспільний інтерес, продукуючи при цьому свої власні інтереси, котрі також мають публічний характер [3, с. 31]. Отже, «публічний інтерес» включає в себе інтереси окремо взятих осіб (фізичних, юридичних) – т. зв. «суб'єктивний публічний інтерес», інтереси значної кількості людей (громади), що зрештою і формують загальносуспільний публічний інтерес. Зрозуміло, що публічним вважається інтерес, який є важливий для значної кількості людей. Проте визнавати «публічнішим» інтерес лише за кількісним складом суб'єктів не можна. Інтереси різних груп (організації, громади, органу влади, держави) можуть не збігатися. Наприклад, зацікавленість певної групи осіб у виділенні в її користування приміщення для задоволення культурно-освітніх потреб може не збігатися з рішенням органу місцевого самоврядування, який представляє інтереси громади цього міста, і не має коштів на побудову чи утримання такого приміщення. Однак зазначені інтереси обох вказаних суб'єктів є публічними.

Правове регулювання спрямоване на узгодження особистих, групових, суспільних інтересів. Слушною є думка В. Бевзенка про те, що будь-які публічно-правові відносини представляють собою соціальні зв'язки, в яких суб'єкти цих відносин через взаємні поступки намагаються здійснити як власний суб'єктивний, так і загальний, суспільно-державний правовий інтерес [4, с. 52].

Прийнятним є визначення, сформульоване Л. Бринцевою [5, с. 69]: публічний інтерес – це визнаний державою, закріплений в об'єктивному праві або такий, що впливає з його загального змісту, інтерес, предметом якого є благо, необхідне як суспільству загалом, так і соціальним групам та окремим індивідам для їх нормального функціонування і розвитку, обов'язок з реалізації, охорони та захисту якого покладається на державу в особі її інституцій.

Наразі варто визначити які саме права та інтереси становлять предмет правовідносин у сфері адміністративного судочинства, і можуть бути захищені в судовому адміністративному процесі. Тому необхідно також дослідити взаємозв'язок таких категорій, як «суб'єктивний публічний інтерес» та «суб'єктивне публічне право».

Суб'єктивний публічний інтерес можна визначити як опосередковану об'єктивним правом і охоронювану державою можливість особи користуватися матеріальними та/або духовними благами, з метою задоволення суспільних та/або особистих потреб.

У такий спосіб, суб'єктивний публічний інтерес виражає бажання особи користуватися тими благами, що виникнуть при реалізації публічних прав і які задовольняються найчастіше за сприяння або ж невтручання суб'єктів владних повноважень при здійсненні ними публічно-владної діяльності. Адже матеріальні публічно-правові відносини виникають між суб'єктами у зв'язку з бажанням невідного суб'єкта задовольнити свої суб'єктивні публічні чи приватні інтереси, реалізувати публічні чи приватні права, а завданням суб'єкта владних повноважень є сприяння в реалізації таких суб'єктивних прав та інтересів, якщо це входить у межі його компетенції.

Отже, вступаючи у правовідносини з органом публічної адміністрації, особа прагне реалізувати своє суб'єктивне публічне або приватне право, а отже, і задовольнити суб'єктивний інтерес. Крім того, невідний суб'єкт може прагнути задовольнити як особисті публічні потреби – суб'єктивний публічний інтерес (наприклад, внесення у списки виборців, пільгове пенсійне забезпечення) або ж потреби значного кола людей, соціальної групи, громади – публічний інтерес (користуватися дорожнім покриттям в належному стані). Неприйнятною є точка зору В. Бринцевої, яка зазначає, що інтерес приватної особи, що є стороною в адміністративному спорі, незважаючи на те, що такий спір виникає з публічно-правових відносин, завжди є приватним [5, с. 59]. Як було доведено вище, у спорі, що виникає з публічно-правових відносин, невідний суб'єкт може відстоювати як приватні, так і публічні інтереси.

Суб'єкт владних повноважень має сприяти невідному суб'єкту у здійсненні його прав та задоволенні інтересів, застосовуючи норми публічних галузей права. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у процесі своєї діяльності створюють блага та задовольняють потреби значного кола учасників суспільних відносин, а отже, в такому разі виступають представниками публічного інтересу. Варто погодитися з думкою В. Колпакова, який зазначив, що публічна адміністрація при утворенні приймає на себе зобов'язання щодо задоволення інтересів суспільства і громадян [6, с. 50].

Зазначене твердження, хоч і викликає певні заперечення, проте, доводить наявність у невідного суб'єкта можливості захищати в адміністративному суді свої приватні права та інтереси, що можуть бути реалізовані лише у взаємодії з суб'єктом владних повноважень, участь якого і надає таким відносинам публічно-правовий характер.

Отже, в адміністративному суді вирішуються спори, що виникають у сфері публічно-правових відносин або спори, що виникають з публічно-правових відносин (тотожні поняття). Матеріальні (процедурні) правовідносини, з яких виник спір, що є предметом розгляду в адміністративному суді, носять публічно-правовий характер з таких причин. У таких правовідносинах обов'язкову участь бере орган публічної адміністрації з метою забезпечення реалізації прав та інтересів невідних суб'єктів. При цьому реалізуються норми галузей публічного права (насамперед адміністративного). Наразі слід з'ясувати, що являє собою публічно-правовий спір, як предмет юрисдикції адміністративних судів.

Отже, спір, що складає юрисдикцію адміністративних судів, виникає у сфері публічно-правових відносин і має публічно-правовий характер, так як ґрунтується на нормах публічного права і вказує на наявність публічного інтересу.

Обов'язковою стороною у такому спорі має бути суб'єкт владних повноважень, публічно-владна діяльність якого і оспорується в адміністративному суді. Підставою виникнення конфліктної ситуації є порушення прав, свобод чи інтересів невідного суб'єкта рішенням органу публічної адміністрації, що було спричинене в процесі реалізації останнім його публічно-владних повноважень. Суть конфлікту полягає у розбіжності інтересів сторін: публічного інтересу, представником якого є суб'єкт владних повноважень, крім того, можливо, і його суб'єктивного публічного інтересу та суб'єктивного інтересу (публічного або приватного) невідного суб'єкта.

Необхідно з'ясувати, що є предметом захисту для кожного учасника правовідносин, тобто які права та інтереси захищають сторони у судовому адміністративному процесі.

У літературі з цього приводу виражені різні точки зору. Так поширеною є думка, що захисту в адміністративному суді підлягають лише суб'єктивні публічні права та інтереси особи. А. Комзюк зазначає, що завданням адміністративного судочинства є захист публічних прав, свобод та інтересів учасників публічно-правових відносин [6, с. 103]. В іншій праці автор зазначає, що до складу об'єкта адміністративної юстиції входитимуть лише ті інтереси, які реалізуються особами у правовідносинах із суб'єктами владних повноважень. У зв'язку з прямим чи опосередкованим здійсненням інтересів у відносинах за участю суб'єкта владних повноважень, ці інтереси набувають публічного характеру, а відтак підпадають під охоронну дію адміністративної юстиції. Це т. зв. публічний інтерес, який охоплює як суспільні, так і державні потреби [7, с. 24]. Інший український вчений А. Селіванов зазначає, що суть адміністративної юстиції – захист суб'єктивних публічних прав громадян [8, с. 26]. Російський адміністративіст Ю. Старілов також визначає адміністративну юстицію як правовий захист суб'єктивних публічних прав особи [9, с. 99]. Натомість учений В. Коверзнев стверджує, що при визначенні предмета діяльності адміністративного суду не можна застосовувати дефініцію «публічно-правовий спір», яка не має легального закріплення та передбачає поділ права за принципом дихотомії, що не відповідає чинному законодавству України. Сфера діяльності адміністративного суду повинна визначатися лише за галузевою ознакою і бути обмеженою сферою регулювання адміністративного права [10, с. 27]. Викладені думки вчених викликають певні заперечення, підтвердженням чому є такі аргументи.

Відповідно до ст. 5 КАС України, захисту в адміністративному суді підлягають права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин. Отже, це будь-які права та/або інтереси – як приватні, так і публічні. Безпосереднім предметом захисту є прагнення особи у публічних правовідносинах з суб'єктом владних повноважень реалізувати матеріальні суб'єктивні права та інтереси (як приватні, так і публічні). Тобто безпосереднім предметом захисту є суб'єктивне публічне право на реалізацію інших прав та суб'єктивний інтерес особи, що стимулює її реалізувати інші права. Опосередкованим, але все ж таки предметом захисту для невідного суб'єкта виступають інші права та інтереси. Отже, інтереси та права невідного суб'єкта, що підлягають захисту у судовому адміністративному процесі, можуть бути як приватними, так і публічними.

З іншого боку, суб'єкт владних повноважень є представником публічного інтересу, спрямованого на захист прав і охоронюваних законом інтересів суспільства, держави. Проте він також захищає законність прийняття свого рішення в процесі реалізації тих публічно-владних повноважень, на виконання яких він створений, тобто суб'єктивний публічний інтерес конкретного органу публічної адміністрації. Так, наприклад, у спорі між суб'єктами владних повноважень обидві сторони є представниками публічного інтересу, проте суб'єктивний публічний інтерес кожної сторони, який вона захищає у судовому адміністративному процесі, суперечить суб'єктивному також публічному інтересу іншої сторони. Отже, інтереси суб'єкта владних повноважень є публічними, зокрема, можуть бути і суб'єктивними.

Завданням адміністративного суду є вирішення спору, що виникає з публічно правових відносин. Так як у спорі проявляється розбіжність інтересів, то адміністративний суд покликаний узгодити суб'єктивні інтереси (зокрема і публічні) позивача з інтересом відповідача, проте не суб'єктивним публічним інтересом, а тим публічним інтересом, на реалізацію якого створений суб'єкт владних повноважень, тим самим забезпечуючи правопорядок у сфері публічно-правових відносин. У такий спосіб, у судовому

адміністративному процесі відбувається захист суб'єктивних публічних та приватних прав та/або інтересів невіддільних суб'єктів та загального публічного інтересу, шляхом перевірки публічно-владної діяльності владного суб'єкта на відповідність її законам, Конституції України, міжнародно-правовим актам та об'єктивному праву загалом (принцип верховенства права). Для адміністративного суду має значення не так характер порушеного права чи інтересу невіддільного суб'єкта, як те, що це право було порушено при здійсненні публічно-владної діяльності, що регулюється нормами публічного права, отже, спір виник з публічно-правових відносин і складає юрисдикцію адміністративних судів. Якщо ж право чи інтерес особи було порушено при здійсненні, наприклад, господарської діяльності, то такий спір має бути віднесений до компетенції господарського суду.

У такий спосіб, адміністративний суд забезпечує захист прав та інтересів сторін спору, чим сприяє досягненню балансу інтересів невіддільних суб'єктів та держави.

Вище вже були з'ясовані теоретичні аспекти сутності спорів, що виникають з публічно-правових відносин. Тому варто визначити дефініцію, що найчіткіше характеризує спір, який складає предмет юрисдикційної діяльності адміністративних судів і відмежовує його від подібних спорів. Таке питання було об'єктом дослідження науковцями, проте загально визнаного поняття не сформульовано.

Так, наприклад, спори, що складають юрисдикцію адміністративних судів за КАС України, називаються «справа адміністративної юрисдикції», «адміністративна справа». Проте у різних статтях це поняття викладено різними термінами:

а) публічно-правовий спір, обов'язковою стороною в якому є суб'єкт владних повноважень, який здійснює владні *управлінські* функції (п. 2 ч. 1 ст. 4 КАС України).

У такому випадку стає незрозуміло, чим справа адміністративної юрисдикції відрізняється від справи, що підвідомча, наприклад, господарським судам. Адже однією із сторін господарських спорів також може бути орган виконавчої влади або місцевого самоврядування. Крім того, в адміністративному суді оспорується публічно-владна діяльність органу публічної адміністрації, а не лише його управлінські функції;

б) усі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом встановлений інший порядок вирішення (ст. 7 КАС України);

Недосконалість чинного законодавства, застосування майже у кожному кодексі [1; с.199] терміну «для яких законом встановлений інший порядок вирішення», призводить до колізійності норм, які розмежовують компетенцію судів загальної юрисдикції та ускладнює практику застосування кодексів;

в) спори з приводу публічно-правових відносин (ст. 27 КАС України).

У зв'язку з цим, варто зауважити, що такий спір виникає не лише з управлінської діяльності, а й при реалізації інших публічно-владних повноважень органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Крім того, запропоноване вченими поняття також є недосконалим, адже воно не враховує галузеву належність матеріальних відносин, з яких виник адміністративний спір і про те, що такий конфлікт «зачіпає публічні інтереси».

Будь-який адміністративно-правовий спір є публічно-правовим, адже по суті є спором з органом виконавчої влади, що виникає з адміністративно-правових відносин, проте не будь-який публічно-правовий спір є адміністративним (наприклад, ст. 20 КАС встановлює порядок вирішення спору з приводу оскарження рішення та дій суб'єктів, що порушують законодавство про вибори та референдум). Якщо ж такий спір називати, як «адміністративний спір», стає незрозумілим, до чого тут виборчі спори, адже останні виникають з конституційних правовідносин і не мають жодного відношення до управління. Крім того, доведеться кожного разу вказувати, що адміністративний спір пов'язаний з правовідносинами будь-якої галузевої належності.

Висновки. Варто зазначити, що дефініція «публічно-правовий спір» охоплює лише спори про право публічне, тобто про захист лише суб'єктивного публічного права. Тоді як, спір, який виникає з публічно-правових відносин, зумовлений порушенням суб'єктивного публічного права, і передбачає захист прав та інтересів особи, незалежно від їх юридичної природи (як приватних, так і публічних).

Крім того, предмет юрисдикції адміністративних судів складають не усі спори, що виникають з публічно-правових відносин. Розмежування спорів, що мають розглядатися в порядку різних видів судочинства, повинно відбуватися на законодавчому рівні, з урахування аргументованих позицій провідних науковців стосовно усунення з певного кодексу тих положень, які перешкоджають точному визначенню юрисдикції відповідного суду. Адже для практики застосування правових норм має більше значення те явище, що регулюється цією нормою, аніж те, як воно називається. Різна назва одного й того самого явища породжує суперечності в практиці та теорії, проте колізійність в законодавстві породжує її ще більше.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Константи́й О. Суб'єктивні публічні права як об'єкт забезпечення адміністративним судочинством. *Право України*. 2006. № 8. С. 96–99.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес). Урядовий кур'єр від 15.12.2004 № 239.

3. Авер'янов В.Б. Владні управлінські функції за Кодексом адміністративного судочинства України: доктринальний аналіз. Проблеми теорії та практики адміністративної юстиції: зб. наук. Статей. Смокович М.І., Цуркан М.І., Перепелюк В.Г. та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2012 384 с.

4. Бевзенко В.М. Суб'єкти владних повноважень в адміністративному судочинстві України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2010. 463 с.

5. Бринцева Л.В. Сутність адміністративно-правових спорів та особливості адміністративного порядку їх вирішення в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 208 с.

6. Колпаков В.К. Адміністративно-правові відносини: на шляху до сучасної концепції. *Адміністративне право України: стан і перспективи розвитку*: збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної конференції «Адміністративне право України: стан і перспективи розвитку» (м. Київ, 3–24 вересня 2011 р.). Ред. колегія: О.Ф. Андрійко (голова ред. кол.), В.П. Нагребельний, А.А. Пухтецька та ін. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. 600 с.

7. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навчальний посібник. За заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. Київ: Істина, 2007. 152 с.

8. Селіванов А.О. Конституційно-правова характеристика публічної влади в адміністративній юрисдикції суду. *Вісник Верховного Суду України*. 2006. № 11 (75). С. 23–28.

9. Старілов Ю.Н. Административная юстиция. Теория, история, перспективы. Москва: НОРМА ИНФРА, 2001. 304 с.

10. Коверзнев В. Дихотомія права як критерій визначення юрисдикції адміністративного суду. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 24–28.

11. Господарський процесуальний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 06.11.1991 № 1798-XII; редакція від 28.03.2014. Сайт законодавства Верховної Ради України. 2014. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.

REFERENCES:

1. Konstantii O (2006) Subiektivni publichni prava yak obiekt zabezpechennia administratyvnyim sudochynstvom. [Subjective public rights as an object of administrative proceedings]. *Pravo Ukrainy*. № 8. 96–99. [in Ukrainian].

2. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam 50 narodnykh deputativ Ukrainy shchodo ofitsiinoho tлумachennia okremykh polozhen chastyny pershoi statti 4 Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy (sprava pro okhoroniuvanyi zakonom interes). (2004. December 15). [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional petition of 50 peoples deputies of Ukraine regarding the official interpretation of certain provisions of part one of Article 4 of the Civil Procedure Code of Ukraine (case on a legally protected interest)]. *Uriadovyi kurier*. № 239. [in Ukrainian].

3. Averianov V.B. (2012) Vladni upravlinski funktsii za Kodeksom administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: doktrynalnyi analiz. [Power management functions according to the Code of Administrative Procedure of Ukraine: doctrinal analysis]. *Problemy teorii ta praktyky administratyvnoi yustytzii: zb. nauk. Statei*. Smokovych M.I., & Tsurkan M.I., & Perepeliuk V.H. ta in. Kyiv: Yurinkom Inter. [in Ukrainian].

4. Bevzenko V.M. (2010) Subiektly vladnykh povnovazhen v administratyvnomu sudochynstvi Ukrainy. [Subjects of power in the administrative proceedings of Ukraine]. dys. ... doktora yuryd. nauk: 12.00.07. Kharkiv. [in Ukrainian].

5. Bryntseva, L.V. (2012). Sutnist administratyvno-pravovykh sporiv ta osoblyvosti administratyvnoho poriadku yikh vyrishennia v Ukraini : monohrafiia. [The essence of administrative and legal disputes and features of the administrative order of their solution in Ukraine: a monograph]. X.: Yurait. [in Ukrainian].

6. Kolpakov V.K. (2011) Administratyvno-pravovi vidnosyny: na shliakhu do suchasnoi kontseptsii. [Administrative and legal relations: on the way to a modern concept] *zbirnyk naukovykh prats VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Administratyvne pravo Ukrainy: stan i perspektyvy rozvytku» (m. Kyiv, 3–24 veresnia 2011 r.)*. Red. kolehiia: O.F. Andriiko (holova red. kol.), & V.P. Nahrebelnyi, & A.A. Pukhtetska ta in. Kyiv: Instytut derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2011. [in Ukrainian].

7. Kolomoiets T.O., & Hulievska H.Iu. (Eds.) (2007) Administratyvna yustytziia. Administratyvne sudochynstvo. [Administrative justice. Administrative proceedings]. Kyiv: Istyna. [in Ukrainian].

8. Selivanov A.O. (2006) Konstytutsiino-pravova kharakterystyka publichnoi vlady v administratyvni yurysdyktsii sudu. [Constitutional and legal characteristics of public authority in the administrative jurisdiction of the court]. *Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy*. № 11 (75). 23–28. [in Ukrainian].

9. Sgarilov Yu.N. (2001) Administrativnaya yustitsiya. Teoriya, istoriya, perspektivy. [Administrative justice. Theory, history, perspectives]. Moskva: NORMA INFRA. [in Russian].

10. Koverznev V. (2013) Dykhotomiia prava yak kryterii vyznachennia yurysdyktsii administratyvnoho sudu. [Dichotomy of law as a criterion for determining the jurisdiction of an administrative court]. *Yurydychna Ukraina*. № 7. 24–28. [in Ukrainian].

11. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. (1991. November. 6). [Commercial Procedural Code of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>. [in Ukrainian].